

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ХАРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
імені В. Н. КАРАЗІНА

БІЗНЕС-ЕКОНОМІКА

Методичні вказівки
до виконання курсової роботи для здобувачів вищої освіти
першого (бакалаврського) рівня денної форми здобуття освіти
за спеціальністю 076 «Підприємництво та торгівля»
освітньо-професійної програми «Митна справа»

Електронний ресурс

Харків – 2025

Рецензенти:

В. І. Чобіток – професор, доктор економічних наук, професор кафедри маркетингу та торговельного підприємництва Навчально-наукового інституту «Українська інженерно-педагогічна академія» Харківського національного університету імені В. Н. Каразіна;

Г. В. Обруч – професор, доктор економічних наук, професор кафедри економіки та управління виробничим і комерційним бізнесом Українського державного університету залізничного транспорту.

*Затверджено до розміщення в мережі Інтернет рішенням Науково-методичної ради
Харківського національного університету імені В. Н. Каразіна
(протокол № 10 від 21 травня 2025 року)*

Б 59 **Бізнес-економіка** : методичні вказівки до виконання курсової роботи для здобувачів вищої освіти першого (бакалаврського) рівня денної форми здобуття освіти за спеціальністю 076 «Підприємництво та торгівля» освітньо-професійної програми «Митна справа» [Електронний ресурс] / уклад. О. О. Морозова. – Харків : ХНУ імені В. Н. Каразіна, 2025. – (PDF 21 с.)

У методичних вказівках до виконання курсової роботи з дисципліни «Бізнес-економіка» наведено перелік тем та відповідних їм запитань для виконання курсової роботи, а також надано методичні рекомендації щодо їхнього розв'язання. Основна мета – формування у здобувачів практичних навичок економічного аналізу підприємницької діяльності, оцінки ринкового середовища, фінансово-економічного обґрунтування бізнес-рішень та розробки стратегій розвитку підприємства. Представлено також список рекомендованої літератури.

Метою виконання курсової роботи є демонстрація здобувачами першого (бакалаврського) рівня вищої освіти спеціальності 076 «Підприємництво та торгівля» (ОПП «Митна справа») здатності до самостійного аналізу економічних процесів, оцінки ефективності господарської діяльності та прийняття обґрунтованих управлінських рішень у сфері бізнесу.

УДК 332.1:351.86 (076)

© Харківський національний університет
імені В. Н. Каразіна, 2025
© Морозова О. О., уклад., 2025

ЗМІСТ

ВСТУП.....	4
1. СТРУКТУРА КУРСОВОЇ РОБОТИ.....	7
2. ВИБІР ТЕМИ І СКЛАДАННЯ ПЛАНУ КУРСОВОЇ РОБОТИ	7
3.ПІДБІР І ВИВЧЕННЯ ЛІТЕРАТУРНИХ ДЖЕРЕЛ ПО ТЕМІ КУРСОВОЇ РОБОТИ	8
4. РОЗРАХУНКОВА ЗАДАЧА	8
5. ЗАГАЛЬНІ ВИМОГИ ДО ОФОРМЛЕННЯ КУРСОВОЇ РОБОТИ	15
6. ЗАХИСТ ТА ОЦІНКА КУРСОВОЇ РОБОТИ	17
7. ЗАГАЛЬНІ КРИТЕРІЇ ОЦІНКИ КУРСОВОЇ РОБОТИ	17
8.ТЕМАТИКА КУРСОВИХ РОБІТ З ДИСЦИПЛІНИ «БІЗНЕС-ЕКОНОМІКА».....	17
9. ОРІЄНТОВНІ ПЛАНИ ДЕЯКИХ ТЕМ КУРСОВИХ РОБІТ	18
10. СПИСОК РЕКОМЕНДОВАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ:	19
Додаток А.....	20

ВСТУП

Вивчення дисципліни «Бізнес-економіка» є важливим, оскільки вона формує базові знання та навички, необхідні для ефективного управління підприємницькою діяльністю, оцінки економічних процесів та прийняття обґрунтованих рішень у сфері бізнесу. Ця дисципліна дає розуміння ключових економічних категорій, механізмів функціонування ринкової економіки, особливостей ведення бізнесу та фінансово-економічного обґрунтування господарських рішень.

Опанування бізнес-економіки сприяє розвитку стратегічного мислення, навичок аналізу внутрішнього та зовнішнього середовища підприємства, вміння прогнозувати ринкові тенденції та оцінювати ризики. Це дає змогу підприємцям і менеджерам ефективно використовувати ресурси, оптимізувати витрати, підвищувати прибутковість і конкурентоспроможність бізнесу.

Також дисципліна має практичну значущість, оскільки її принципи застосовуються в різних сферах – від малого та середнього бізнесу до великих корпорацій і міжнародної торгівлі. Вивчення бізнес-економіки допомагає сформуванню підприємницького мислення, розвинути аналітичні здібності та навички ухвалення рішень на основі економічних показників і ринкових умов. Загалом, ця дисципліна є фундаментальною для підготовки висококваліфікованих фахівців, здатних ефективно керувати підприємствами в умовах сучасного ринку.

Метою вивчення навчальної дисципліни є набуття таких компетентностей:

ЗК 1. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.

ЗК 2. Здатність застосовувати отримані знання в практичних ситуаціях.

ЗК 13. Здатність ухвалювати рішення та діяти, дотримуючись принципу неприпустимості корупції та будь-яких інших принципів недоброчесності.

СК 8. Здатність застосовувати основи обліку та оподаткування в підприємницькій і торговельній діяльності.

СК 10. Здатність до бізнес-планування, оцінювання кон'юнктури ринків і результатів діяльності у сфері підприємництва та торгівлі з урахуванням ризиків.

Завдання навчальної дисципліни: ознайомлення з ключовими економічними поняттями, категоріями та закономірностями функціонування підприємств у ринкових умовах; вивчення методів аналізу внутрішнього та зовнішнього середовища підприємства, оцінки фінансово-економічних показників та ефективності бізнесу; дослідження механізмів ціноутворення, управління витратами, прогнозування доходів і оцінки інвестиційної привабливості проєктів; розгляд сучасних моделей та стратегій розвитку бізнесу, управління конкурентоспроможністю підприємства; вивчення ролі підприємця в економічній системі, особливостей прийняття бізнес-рішень та управління ризиками; аналіз впливу глобалізаційних процесів, цифровізації та інновацій на підприємницьку діяльність; розвиток навичок самостійного економічного аналізу, стратегічного планування та прогнозування.

Курсова робота є самостійним навчально-науковим дослідженням здобувача, що виконується під керівництвом викладачів кафедри. У процесі її написання студенти опановують методи економічного аналізу, розвивають навички дослідження бізнес-процесів, оцінки ринкових тенденцій та фінансових показників підприємства.

Основною метою виконання курсової роботи є формування здатності до комплексного аналізу економічних явищ, обґрунтування управлінських рішень та розробки рекомендацій щодо покращення господарської діяльності підприємства. Написання роботи допомагає розвинути аналітичне та критичне мислення, вміння збирати, аналізувати та інтерпретувати економічну інформацію, формулювати обґрунтовані висновки та пропозиції.

Тематика курсових робіт визначається відповідно до наукової тематики кафедри, а також з урахуванням професійних інтересів здобувачів освіти.

При оцінюванні курсових робіт комісія враховує:

- відповідність роботи обраній тематиці та рівень її наукової розробки;
- якість аналізу економічних процесів та глибину дослідження;
- логічність, обґрунтованість висновків і пропозицій;
- дотримання вимог до структури та оформлення роботи;
- вміння захищати власні ідеї, аргументувати висновки та демонструвати розуміння досліджуваних питань.

Роботи, оформлені з порушенням державних стандартів і встановлених вимог, можуть бути недопущені до захисту. Невідповідність у оформленні та недостатній рівень дослідження можуть суттєво вплинути на підсумкову оцінку.

Виконання курсової роботи з дисципліни «Бізнес-економіка» є важливим етапом навчального процесу, оскільки дозволяє здобувачам закріпити теоретичні знання та застосувати їх у практичному аналізі підприємницької діяльності. Це сприяє розвитку аналітичного мислення, вміння працювати з науковими та нормативними джерелами, а також формуванню навичок ухвалення обґрунтованих економічних рішень.

Курсове дослідження допомагає студентам глибше зрозуміти особливості функціонування підприємств, управління фінансовими потоками, оцінки ефективності бізнес-діяльності та пошуку шляхів її оптимізації. Робота над проектом розвиває навички критичного аналізу, стратегічного планування та прогнозування економічних результатів.

Таким чином, виконання курсової роботи сприяє підготовці до майбутньої професійної діяльності, формує у студентів відповідальність, дисципліну та здатність працювати з великим обсягом економічної інформації. Це є важливим етапом у формуванні професійних компетенцій майбутнього фахівця у сфері бізнесу та економіки.

Результати навчання дисципліни «Бізнес-економіка»:

ПРН 1. Використовувати базові знання з підприємництва та торгівлі й уміння критичного мислення, аналізу та синтезу в професійних цілях.

ПРН 2. Застосовувати набуті знання для виявлення, постановки та вирішення завдань за різних практичних ситуацій в підприємницькій та торговельній діяльності.

ПРН 5. Організувати пошук, самостійний відбір, якісну обробку інформації з різних джерел для формування банків даних у сфері підприємництва та торгівлі.

ПРН 10. Діяти соціально відповідально на основі етичних, культурних, наукових цінностей і досягнень суспільства.

ПРН 18. Знати основи обліку та оподаткування в підприємницькій і торговельній діяльності.

ПРН 20. Знати основи бізнес-планування, оцінювання кон'юнктури ринків та результатів діяльності підприємницьких і торговельних структур з урахуванням ризиків.

ПРН 21. Застосовувати набуті знання для запобігання корупції та будь-яким проявам недоброчесності в підприємницькій та торговельній діяльності.

1. СТРУКТУРА КУРСОВОЇ РОБОТИ

Курсова робота має таку структуру:

1. Титульний аркуш (Додаток А)
2. Зміст
3. Перелік умовних позначень (у разі потреби)
4. Вступ.
5. Основна частина

В ТЕОРЕТИЧНІЙ ЧАСТИНІ повинні бути висвітлені: теоретичні аспекти обраної для дослідження теми; методичні підходи до розв'язання поставлених завдань. Основний зміст теми повинен бути розкритий з використанням практичного матеріалу, який би підтверджував теоретичні положення.

В ПРАКТИЧНІЙ ЧАСТИНІ необхідно вирішити розрахункову задачу
Висновки до задачі

6. ВИСНОВКИ (загальні за темою курсової роботи)
7. СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ
8. ДОДАТКИ (у разі потреби)

Приклад оформлення змісту наведено у додатку Б

ВСТУП. У вступі (1-2 с.) обґрунтовується актуальність теми, рівень її теоретичного та практичного опрацювання, значення для вирішення практичних проблем в менеджменті і адмініструванні. Формулюється мета та предмет дослідження, аргументується вибір об'єкта, а також характеризується структура роботи.

ТЕОРЕТИЧНИЙ БЛОК. Тут аналізуються теоретичні напрацювання науковців, практиків в даній галузі із досліджуваної теми, творчо оцінюються різні теоретичні підходи, точки зору та дається їм обґрунтована оцінка. Визначається підхід щодо подальшого використання конкретних теоретичних розробок, рекомендацій в курсовій роботі.

При цьому оцінюється фактичний стан справ з обраного питання. Висвітлюються основні чинники, які найбільше впливають на досліджувану проблему, акцентується увага на недоліках.

ПРАКТИЧНИЙ БЛОК. Необхідно виконати завдання розрахунково-аналітичного характеру відповідно до умов варіанту. Після проведених розрахунків зробити відповідні висновки щодо обраного варіанту дій.

ВИСНОВКИ (1 – 2 с.) повинні містити короткий підсумок основних результатів дослідження, можливості їх використання у практиці.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ (мін. 10-15 джерел не пізніше 2015 р.) є обов'язковим. Розміщення літературних джерел здійснювати в алфавітному порядку згідно з ДСТУ.

2. ВИБІР ТЕМИ І СКЛАДАННЯ ПЛАНУ КУРСОВОЇ РОБОТИ

Тему курсової роботи студент обирає самостійно з переліку, запропонованого для дисципліни. Викладач має право коригувати розподіл тем, враховуючи рівень знань студентів, їхні наукові інтереси та практичний досвід.

Тематика курсових робіт орієнтована на вирішення практичних проблем, періодично оновлюється та затверджується на засіданні кафедри.

Курсова робота виконується за затвердженим планом.

План є логічною основою роботи, що демонструє, наскільки глибоко студент опрацював літературні джерела та відібрав важливі матеріали. Чітко складений план свідчить про розуміння суті досліджуваної проблеми. Студент формує план після затвердження теми та ознайомлення з літературою, використовуючи рекомендовані плани з методичних вказівок. Якщо в процесі роботи виникає потреба в уточненні або доповненні плану, це узгоджується з науковим керівником. Затверджений план розміщується на першій сторінці курсової роботи.

3. ПІДБІР І ВИВЧЕННЯ ЛІТЕРАТУРНИХ ДЖЕРЕЛ ПО ТЕМІ КУРСОВОЇ РОБОТИ

Після вибору теми й узгодження її з науковим керівником студент самостійно або знову-таки за допомогою наукового керівника може приступити до підбору основної і додаткової літератури по обраній тематиці.

Основна література — це навчальна література (підручники, навчальні посібники) і офіційні документи (Конституція, Закони, Укази, Постанови і т.п.).

Додаткова література - це монографії, колективні роботи, журнальні і газетні статті, різні довідники, енциклопедії і т.п. Додаткова література обов'язково повинна бути присутньою у списку. Важливо залучити більш широке коло додаткової літератури, у тому числі й на іноземних мовах, тому що від використання різних джерел буде залежати якість курсової роботи.

При вивченні основної і додаткової літератури необхідно враховувати період її видання і бажано використовувати літературу останніх років.

Працюючи з літературою, важливо цілеспрямовано обирати необхідну інформацію по темі дослідження, систематизувати її у відповідності з розділами плану, посилаючись на використане джерело інформації. При цьому положення, думки, факти, які наводяться в роботі, можна переказувати своїми словами або приводити у вигляді цитати з обов'язковою посилкою на першоджерело. Всі опрацьовані літературні джерела повинні бути включені до списку використаної літератури.

Слід зауважити, що курсова робота, яка містить пряме списування матеріалу із різних джерел, оцінюється незадовільно і повертається студенту на доопрацювання. Тільки самостійність у викладі отриманих знань дозволить студентові через свою курсову роботу зрозуміти, наскільки він засвоїв тему, здійснити самоконтроль знань.

4. РОЗРАХУНКОВА ЗАДАЧА

Завдання складається з 20 варіантів. Студент вибирає номер варіанту відповідний своєму порядковому номеру в журналі академічної групи.

Приступаючи до виконання завдання, слід ознайомитися з методичними вказівками, заданими параметрами проєктованого виробу (умовами), а також пропрацювати відповідні теоретичні матеріали, приведені в учбовій літературі і конспект лекцій.

Методичні вказівки по виконанню комплексного домашнього завдання:

Кількісну оцінку конкурентоспроможності зазвичай визначають за рівнем якості в порівнянні з показниками кращих вітчизняних і зарубіжних виробів. У широкому розумінні конкурентоспроможність включає усю гамму цінових і нецінових методів конкуренції.

Для укрупнених розрахунків як кількісної міри конкурентоспроможності може бути прийнятий інтегральний показник конкурентоспроможності ($Q_{кон.}$) визначуваний за формулою (1) :

$$Q_{кон.} = \frac{Q_{нп} * Q_{ту}}{Q_e}$$

де $Q_{нп}$ - груповий показник конкурентоспроможності за нормативними показниками;=1

$Q_{ту}$ - порівняльна конкурентоспроможність за технічним рівнем (груповий показник);

Q_e - груповий показник конкурентоспроможності за економічними показниками.

Таблиця 1

Розрахунок групового показника за технічним рівнем

Найменування параметрів	Од. виміри	Абсолютні значення параметрів		Відносний показник	Коефіцієнт вагомості	Відносний показник з урахуванням коеф. вагомості $g_i - m_i$
		Ві ан. - аналог	Ві ін. - проекти р.			

Груповий показник конкурентоспроможності за економічними показниками (Q_e) визначається різними методами. У цій роботі цей показник може бути визначений за ціною пропозиції :

$$Q_e = \frac{Ц_{проект.}}{Ц_{анал.}} \quad (3)$$

де $Ц_{проект.}$ - ціна проектного виробу, грн.

$Ц_{анал.}$ - ціна аналогічного виробу, грн.

Ціна аналогічного виробу наведена в таблиці 2 к.з.

Ціна ж проектного виробу визначається шляхом розрахунку повної собівартості методом планової калькуляції (таблиця 3 к.з.).

Початкові дані для розрахунку групового показника конкурентоспроможності за технічним рівнем

№ п/п	Технічні параметри виробу (п)	Коефіцієнт ваговитості одиничного показника ((mi)	Аналогічний виріб	Величина параметра по варіантах (Bi)																			
				1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20
1	Маса, кг	0,15	0,25	0,2	0,2 2	0,2 3	0,2 4	0,2 1	0,2 2	0,2 3	0,2 4	0,2 3	0,2 4	0,2 5	0,2 3	0,2 1	0,2 2	0,2 3	0,2 4	0,2 3	0,2 5	0,2 3	
2	Споживана потужність, кВт	0,15	6,0	5,5	5,6	5,7	5,8	5,9	6,1	6,2	6,3	6,4	6,5	5,7	5,8	5,9	6,1	6,2	6,3	5,5	5,6	5,7	5,8
3	Напряцювання на відмову, годину	0,30	6 000	61 00	62 00	63 00	63 00	64 00	65 00	66 00	61 00	62 00	63 00	64 00	65 00	66 00	61 00	62 00	63 00	61 00	62 00	63 00	63 00
4	Коефіцієнт збірності	0,20	0,2	0,3	0,4	0,5	0,2 5	0,2 5	0,2 5	0,3	0,3	0,. 3	0,3	0,4	0,2 5	0,2 5	0,3	0,3	0,. 3	0,3	0,4	0,2 5	0,2 5

Продовження табл.2

5	Коефіцієнт уніфікації	0,10	0,9	1,0	1,0	1,0	0,95	0,95	0,95	0,95	1,0	1,0	1,0	0,95	0,95	0,95	0,95	1,0	1,0	1,0	1,0	0,95	0,95
6	Термін служби, років	0,10	6,0	7,0	7,5	8,0	7,5	6,5	6,0	6,0	6,0	6,5	5,5	7,0	7,5	8,0	7,5	6,5	6,0	6,0	6,0	6,5	5,5
Ціна виробу, грн.		-	3200	Визначається розрахунковим шляхом																			

Примітка: За узгодженням з керівником практичних занять як аналога може бути прийнятий інший виріб.

Калькуляція собівартості проєктованого виробу

№ п/п	Статті калькуляції	Сума, грн.	Основа для розрахунку
1	Матеріали		р/таблиця
2	Напівфабрикати власного виробництва		р/таблиця
3	Зворотні відходи		2-3% від вартості матеріалів
4	Покупні комплектуючі вироби		р/таблиця
5	Паливо і енергія на технічні цілі		6% від статті 4
6	Основна заробітна плата робітників		р/таблиця
7	Додаткова заробітна плата робітників		25-30% від основної зарплати
8	Відрахування на соціальні заходи		по установленому нормативу
9	Витрати на підготовку виробництва продукції		Враховані в інших производ-ствених витратах (стаття 14)
10	Відшкодування зносу спец. інструменту		-- // --
11	Витрати на утримання та експлуатацію устаткування		40% від статті 6
12	Загальновиробничі витрати		50% від статей 6 і 11
13	Загальногосподарські витрати		70% від статей 6 і 12
14	Інші виробничі витрати		5-8% від суми 1-13
15	Виробнича собівартість		
16	Позавиробничі витрати		2-4% від виробничої собівартості
17	Повна собівартість		

Матеріальна відомість по групах основних матеріалів і покупних виробів.

Варіанти			Витрата і ціна матеріалів, грн. на виріб												Покупні вироби витрата і ціна, грн. на виріб			
			Чавун м		Фарба м		Сталь м		Алюміній мат		Метизи св		Стекло св текстоліт					
			Витрата, кг	Ціна, грн.	Витрата, л	Ціна, грн.	Витрата, кг	Ціна, грн.	Витрата, кг	Ціна, грн.	Витрата, кг	Ціна, грн.	Витрата, кг	Ціна, грн.	кабель м	Ціна, грн.	підшипник и, шт	Ціна, грн.
1	11	21	1,5	8	0,01	16	0,02	5,5	0,15	17	0,5	4,5	0,22	24,0	12	3,5	6	5,2
2	12	22	2,0	8	0,015	16	0,025	6,5	0,16	18	0,4	4,8	0,23	20,0	14	4,1	7	6,2
3	13	23	1,8	8	0,008	16	0,02	5,0	0,15	19	0,2	5,0	0,24	23,0	12	3,2	8	4,25
4	14	24	2,5	8	0,009	17	0,025	5,5	0,17	17	0,4	4,5	0,22	22,0	14	3,3	9	5,25
5	15	25	1,9	9	0,01	17	0,015	5,5	0,15	18	0,3	4,0	0,23	26,0	15	3,6	6	7,3
6	16	26	2,2	9	0,01	17	0,015	6,0	0,18	16	0,2	4,0	0,24	24,0	12	3,7	8	5,2
7	17	27	2,3	9	0,02	16	0,02	6,0	0,2	18	0,1	4,5	0,3	22,0	10	4,0	7	6,3
8	18	28	2,0	8	0,01	17	0,01	6,0	0,15	17	0,4	4,0	0,3	20,0	12	4,5	9	4,5
9	19	29	2,5	9	0,01	17	0,02	6,0	0,1	17	0,3	3,8	0,3	20,0	14	3,1	6	8,5
10	20	30	2,3	9	0,01	17	0,02	6,0	0,1	17	0,4	4,0	0,3	20,0	12	4,0	7	4,3

Група нормативних показників конкурентоспроможності виділяється серед технічних і економічних. Вони можуть набувати тільки два значення: нуль - якщо виріб не відповідає обов'язковим для цього ринку нормам і стандартам і одиниці - якщо відповідає. Рівність нулю будь-якого з одиничних нормативних показників означає, що груповий показник $Q_{гп}$, а отже і інтегральний показник $Q_{кон}$ дорівнює нулю, тобто виріб неконкурентоздатний зважаючи на невідповідність стандарту (нормі).

У таблиці 1 приведені початкові дані для розрахунку групового показника конкурентоспроможності за технічним рівнем ($Q_{гп}$).

Розрахункова формула визначення вказаного показника приведена нижче.

$$Q_{гп} = \sum_{i=1}^n m_i g_i \quad (2)$$

де m_i - коефіцієнт ваговитості i -го показника;

g_i - відносний показник;

n - кількість показників, використовуваних для оцінки.

Розрахунок показника конкурентоспроможності за технічним рівнем доцільно виконати за формою таблиці 2.

Розрахунки окремих статей калькуляції проводяться розрахунковим шляхом або у відсотках від прийнятої бази (див. таблицю 3 к.з. - основа для розрахунку).

Для розрахунку вартості матеріалів і покупних комплектуючих виробів необхідно скористатися даними таблиці 4 к.з.

Окрім перерахованих покупних комплектуючих виробів кожен студент, на власний розсуд, вносить додатково декілька видів напівфабрикатів виходячи з досвіду курсового проектування і вивчення спеціальних курсів або за узгодженням з викладачем, що веде практичні заняття по цьому курсу.

Отримані дані заносяться в підсумкову таблицю - "Планова калькуляція".

Основна заробітна плата робітників визначається з використанням даних, приведених в таблиці 5

Трудомісткість робіт по виготовленню проектного виробу

№ п/п	Найменування робіт	Трудомісткість виготовлення норма-година	Розряд	Годинна тарифна ставка грн.	Основна зарплата грн.
1	Підготовка	2,5			
2	Свердління	0,6			
3	Фарбування	0,4			
4	Труїння	0,5			
5	Монтаж	1,5			
6	Пайка	1,25			
7	Зборка	0,25			
8	Регулювання	1,45			

Годинна тарифна ставка визначається за діючими на підприємствах тарифних сітках, розряд виконаних робіт студенти встановлюють самостійно відповідно до матеріалів виробничої практики або матеріалів лекцій і практичних занять по цій дисципліні.

Отримані дані заносяться в підсумкову таблицю - "Планова калькуляція" і керуючись приведеними в таблиці 4 (остання графа) підставами для розрахунку визначають повну собівартість проектного виробу.

Сума повної собівартості і планованого прибутку на виріб прийнято називати ціною підприємства (Цп).

Ціна пропозиції (Цпредл.) визначається як сума ціни підприємства, податку на додану вартість (ПДВ) і націнки збутових організацій (Нсб.).

$$\text{Цпредл.} = \text{Цп} + \text{ПДВ} + \text{Нсб} \quad (4)$$

Ця ціна проектного виробу використовується при розрахунку групового показника конкурентоспроможності за економічними показниками.

Розрахунок інтегрального показника конкурентоспроможності завершується висновками і пропозиціями, спрямованими на вдосконалення виготовлення проектного виробу.

5. ЗАГАЛЬНІ ВИМОГИ ДО ОФОРМЛЕННЯ КУРСОВОЇ РОБОТИ

Текст роботи повинен бути написаний на одній сторінці стандартного білого аркуша формату А4 (до 30 рядків на сторінці) з дотриманням таких розмірів полів: ліве - не менше 30 мм, праве - не менше 12 мм, верхнє - не менше 20 мм, нижнє - не менше 20 мм.

Не допускається виділення поля будь-якими рамками. Текст роботи, заголовки, таблиці, рисунки, додатки повинні бути написані чорнилом одного кольору.

На титульній сторінці необхідно вказати назву інституту, факультету, кафедри, назву дисципліни і тему роботи, а також прізвище, ім'я та по-батькові автора роботи і наукового керівника (додаток А).

На наступній сторінці подається затверджений план курсової роботи. Наступна сторінка - зміст, в якому наводиться назва окремих питань та вказуються їх сторінки. Структурні частини роботи (План, Вступ, Теоретична частина, Практична частина, Висновки і пропозиції, Список використаної літератури) необхідно розпочинати з нової сторінки.

Всі сторінки повинні бути пронумеровані у правому верхньому куті аркуша арабськими цифрами без розділових знаків. Титульний лист входить до загальної нумерації і вважається першою сторінкою, але номер сторінки на ньому не ставиться. Другою сторінкою вважається зміст роботи та її план.

При посиланні на першоджерела вказують порядковий номер у списку використаної літератури в квадратних дужках, наприклад [9]. Якщо джерело цитують, то цитата оформляється у відповідності з правилами передачі прямої мови, а в кінці цитати ставиться порядковий номер використаного джерела та номер сторінки, на якій розміщена використана цитата, наприклад [12, С.75].

Таблиці, що розміщені по тексту роботи, нумеруються арабськими цифрами. Над правим верхнім кутом таблиці перед заголовком розміщують надпис "Таблиця" і вказують номер, що складається з номера питання пункту плану та порядкового номера таблиці (Таблиця 2.1). Таблиці, що наведені по тексту, повинні бути невеликими за розміром. Вони розміщуються після тексту, де про них згадується вперше. Великі таблиці рекомендується розміщувати в додатках.

Формули, які наводяться в роботі, слід нумерувати арабськими цифрами в дужках праворуч від формули. Номер формули складається з номера розділу і порядкового номера формули через крапку.

Схеми, графіки, малюнки, розміщені по тексту, підписують внизу, наприклад:

Рис. 2.2. Структура власного капіталу підприємства

Всі таблиці, графіки, схеми повинні мати заголовки, одиниці виміру показників і на них повинні бути зроблені посилання в тексті курсової роботи.

Список використаної літератури наводиться після "Висновків та пропозицій" в такій послідовності:

- закони і законодавчі акти України ;
- постанови, інструкції та інші нормативно-правові акти міністерств і відомств;
- спеціальна література в алфавітному порядку прізвищ авторів.

Студент може скласти список літератури і за черговістю посилань на неї у курсовій роботі. Літературні джерела оформлюються згідно вимог.

На останній сторінці списку використаної літератури проставляється дата виконання курсової роботи і підпис студента.

Додатки оформлюються як продовження роботи (після списку

використаної літератури). Розміщують їх в тій послідовності, в якій вони згадуються в тексті. Кожен додаток повинен починатися з нової сторінки, мати заголовок і бути пронумерований. Для позначення додатків використовують прописні букви алфавіту, за винятком: Є, З, І, і, Й, О, Ч, Ь. Наприклад, у правому верхньому куті аркуша перед заголовком розміщують надпис - Додаток А.

6. ЗАХИСТ ТА ОЦІНКА КУРСОВОЇ РОБОТИ

Закінчена і належним чином оформлена курсова робота у визначений строк подається на перевірку.

Захист проводиться на засіданні комісії, яка призначається завідувачем кафедри. При цьому студент викладає основний зміст курсової роботи, а потім дає відповідь на питання членів комісії і дає пояснення на критичні зауваження, що містяться у рецензії наукового керівника.

З врахуванням якості виконаної курсової роботи, рецензії наукового керівника, рівня виступу студента, а також відповідей на запитання - комісія оцінює курсову роботу на "відмінно", "добре", "задовільно", "незадовільно».

7. ЗАГАЛЬНІ КРИТЕРІЇ ОЦІНКИ КУРСОВОЇ РОБОТИ

Незадовільно — ставиться за роботу, переписану з одного або декількох джерел.

Задовільно — ставиться за курсову роботу, у якій недостатньо повно освітлені вузлові питання теми, робота написана на базі дуже невеликої кількості джерел, притому застарілих.

Добре — ставиться за роботу, написану на досить високому теоретичному рівні, що повною мірою розкриває план курсової, правильно оформлену.

Відмінно — ставиться за роботу, що характеризується використанням великої кількості літературних джерел, глибоким аналізом використаного матеріалу, творчим підходом до його викладу, у тому числі до демонстрації дискусійності даної проблеми.

Курсова робота, яка при захисті не одержала позитивної оцінки, підлягає повторному захисту.

Позитивно оцінена курсова робота залишається на кафедрі і зберігається згідно встановленого порядку.

8. ТЕМАТИКА КУРСОВИХ РОБІТ З ДИСЦИПЛІНИ «БІЗНЕС-ЕКОНОМІКА»

1. Роль економічної діяльності підприємств в розвитку національної економіки.
2. Сучасні методи оцінки ефективності бізнес-процесів.
3. Аналіз витрат підприємства та шляхи їх оптимізації.

4. Ціноутворення на підприємствах: підходи та стратегічні цілі.
5. Сучасні тенденції управління собівартістю продукції.
6. Стратегічний менеджмент в системі бізнес-економіки.
7. Методи управління оборотними коштами на підприємстві.
8. Розподіл та управління фінансовими ресурсами підприємства.
9. Роль і функції бізнес-планування в сучасній економіці.
10. Вплив податкової політики на діяльність підприємства.
11. Інноваційні технології в управлінні бізнесом.
12. Економічний аналіз інвестиційних проектів на підприємстві.
13. Стимулювання і мотивація персоналу в бізнесі.
14. Вплив ринкової кон'юнктури на стратегії підприємства.
15. Фінансовий аналіз підприємства: методи та інструменти.
16. Управління ризиками в умовах економічної невизначеності.
17. Оцінка фінансової стійкості та ліквідності підприємства.
18. Копінг-стратегії управління людським капіталом.
19. Вплив зовнішніх чинників на функціонування підприємства.
20. Методи та моделі прогнозування у бізнес-економіці.
21. Маркетингові дослідження та їх значення для бізнесу.
22. Економічна ефективність інноваційних технологій.
23. Моделі ціноутворення та їх застосування у бізнесі.
24. Методи оптимізації використання ресурсів підприємства.
25. Конкурентні стратегії підприємств у глобалізованій економіці.
26. Вплив ланцюга постачання на собівартість продукції.
27. Бізнес-економіка та економічна безпека підприємства.
28. Антикризове управління на підприємствах.
29. Методи оцінки ділової активності підприємства.
30. Розвиток малих і середніх підприємств в умовах сучасної економіки.

9. ОРІЄНТОВНІ ПЛАНИ ДЕЯКИХ ТЕМ КУРСОВИХ РОБІТ

Тема Джерела і порядок фінансування відтворення основних засобів підприємств.

Вступ.

Розділ 1. Сутність основних засобів та їх відтворення.

- 1.1. Сутність та структура основних засобів підприємства.
- 1.2. Відтворення основних засобів та його характерні особливості.
- 1.3. Кругообіг основних засобів та їх значення у фінансово-господарській діяльності підприємств у ринкових умовах.
- 1.4. Фінансові джерела відтворення основних засобів підприємства.

Розділ 2. Розрахунковий.

Висновки.

Список використаної літератури.

Додатки.

10. СПИСОК РЕКОМЕНДОВАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ:

1. Закон України „Про фінансові послуги та державне регулювання ринку фінансових послуг” (зі змінами і доповненнями) від 12.08.2001 № 9742
2. Закон України «Про державне регулювання ринку цінних паперів в Україні» (зі змінами і доповненнями) від 30.10.1996
3. Закон України “Про банки і банківську діяльність” (зі змінами і доповненнями) від 07.12.2000 р.
4. Василик О.Д., Павлюк К.В. Державні фінанси України: Підручник. – К.: Центр навчальної літератури, 2012. – 608 с.
5. Гальчинський А. Теорія грошей: Навч.-метод. посібник – К.: Основи, 2010. – 411 с.
6. Гроші та кредит: Підручник. / За заг. ред. М. І. Савлука – К.: КНЕУ, 2012. – 598 с.
7. Дудяк Р. П. Основи біржової діяльності на товарному та фондовому ринках: Навч. посібник. — Львів, 2001. — 184с.
8. Дмитрук Б. П. Організація біржової діяльності в агропромисловому комплексі. — К.: Либідь, 2001. — 344с.
9. Загородній А. Г., Вознюк Г. Л., Смовженко Т. С. Фінансовий словник. — 3-тє вид., випр. та доп. — К: Т-во „Знання”, КОО,2000. - 587с.
10. Колісник М. К, Маслак О. О., Романів Є. М. Фінансовий ринок: Навч.посібник. - Львів: Видавництво Національного Університету „ Львівська політехніка”, 2011. - 192 с.
11. Маслова С. О., Опалов О. А. Фінансовий ринок: Навч. посібник. - К. „Каравела”;2012. - 304 с.
12. Мелкумов Я. С. Финансовыевычисления. Теория и практика: Учебно-справочное пособие. — М.: ИНФРА-М, 2008. - 383с.
13. Мендрул О. Г., Павленко І. А. Фондовий ринок: операції з цінними паперами: Навч. посібник. - К: КНЕУ, 2010.
14. Международные валютно-кредитные и финансовые отношения: Учебник / Под ред. Л.Н. Красавиной. – М.: Финансы и статистика, 2011 – 608с.
15. Науменков С. В., Андреев А. В., Журавка Ф. О. Фінансовий ринок та інвестиції: Збірник тестових вправ і завдань. - К.:Т-во "Знання", КОО, 2009
16. Ромашко О. Ю. Регулювання міжнародних фондових ринків: Навч. посібник. - К: КНЕУ, 2009. - 240с.
17. Фінанси підприємств: Підручник / Керівник авт. кол. і наук, ред. проф. А.М. Поддєрьогін. - 2-ге вид., перероб. та доп. - К.:КНЕУ, 2008.-360 с.
18. Ходаківська В.П. Беляєв В.В. Ринок фінансових послуг: теорія і практика: Навчальний посібник. - Київ: ЦУЛ, 2012.-616с.
19. Ходаківська В. П., Данілов О. Д. Ринок фінансових послуг: Навчальний посібник. — Ірпінь: Академія ДПС України, 2008.-501с.

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ ТА НАУКИ УКРАЇНИ
ННІ «УКРАЇНСЬКА ІНЖЕНЕРНО-ПЕДАГОГІЧНА АКАДЕМІЯ»
ХАРКІВСЬКОГО НАЦІОНАЛЬНОГО УНІВЕРСИТЕТУ ІМ. В. Н. КАРАЗИНА

Кафедра маркетингу та торговельного підприємництва

Курсова робота з дисципліни «Бізнес-економіка»
на тему :
«Джерела і порядок фінансування відтворення
основних засобів підприємств»
варіант № 2

Виконав (ла):
здобувач(ка) вищої освіти
першого (бакалаврського) рівня вищої
освіти денної форми навчання
спеціальності 076 «Підприємництво та
торгівля»
ОПП «Митна справа»
гр. ДМП-МС22

(П.І.Б.)

Керівник: _____

(П.І.Б., вчене звання, посада)

Консультант: _____

(П.І.Б., вчене звання, посада)

Національна шкала _____

Кількість балів: _____

Електронне навчальне видання комбінованого використання
Можна використовувати в локальному та мережному режимі

Морозова Ольга Олександрівна

БІЗНЕС-ЕКОНОМІКА

Методичні вказівки
до виконання курсової роботи для здобувачів вищої освіти
першого (бакалаврського) рівня денної форми здобуття освіти
за спеціальністю 076 «Підприємництво та торгівля»
освітньо-професійної програми «Митна справа»

В авторській редакції

Підписано до розміщення 21.05.2025. Гарнітура Times New Roman.
Ум. друк. арк. 1,48. Обсяг 0,474 Мб. Зам. № 406/25.

Харківський національний університет імені В. Н. Каразіна,
61022, м. Харків, майдан Свободи, 4.
Свідоцтво суб'єкта видавничої справи ДК № 3367 від 13.01.2009
Видавництво ХНУ імені В. Н. Каразіна